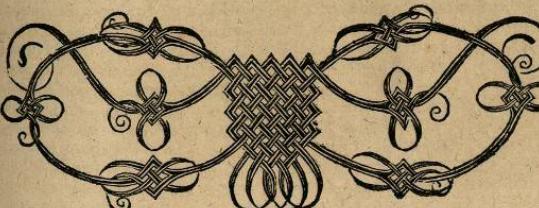

EVSEBII
PAMPHILI
CAESARIENSIS
CHRONICON
TOMVS II.

HISTORIÆ
PAMPHILI
CAESARIENSIS
ORIGINÆ
TOMVS I.

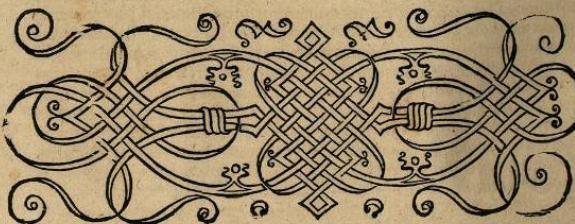
NATIONVM, AETATVM, AB ADAM
VSQVE AD ABRAHAM ET
NINVM, ELENCHI
FINIS.

RE
СТАНОВЛЕНИЯ
ПАМФИЛИ
КАЕСАРЕЙСКОГО
ОРИГИНАЛА
СЛОВА ТИМОФЕЯ
СЛОВА СВЯТОГО

**REGVM, CONS-
LVM, ROMANORVMQ'VE IMPE-
RATORVM, NEC NON PROVINCL
ARVM, ET ACTORVM MEMORIAE
DIGNOEVN, CTHONICON.**

D. HIERONYMI
PRESBYTERI IN EVSEBII CÆSA-
RIENSIS CHRONICON AD VIN-
CENTIVM ET GALIENVM
PRAEFATIO.

ETVS iste disertorū mos fuit, ut exercendi ingenij causa Græcos libros Latino sermone absolueret, & quod plus in le diffi cultatis habet, pōemata illūstrūtū uitorū addita metri necessitate transferent. Vnde & noster TVLLI VS Platonis integrōs libros ad uerbum interpretatus est. Et cum Aratum iam Romanū hexametrī ueribus adidisset, in Xenophontis *Oeconomico* lauit. In quo opere ita saepe aureū illud lumen ēloquentiae quibulda scabris & turbulentis obicebat, retardatur, ut qui interpretatu nesciant à Cicero, dicta non credant. Difficile est enim alienas linguis insequentēs non alii cubi excidere. Arduit ut q̄ in aliena lingua benedicta sunt, eundē decorē in translatione coferueret. Significatū est aliquid unius uerbi proprietate, nō ha beo meum qd id efferaem, & dum quārō implere sententia, lōgo ambitu uix brevia spacia consumto: Accedunt hyperbatorū anfractus, dissimilitudines casuum, varietates figurarū: ipsūn postremo suum, & ut ita dicā, ueracultū lingue genus, si ad uerbum interpretor, abfurde resonans si ob necessitatē aliā in ordine, in sermone, mutauerit, ab interpretationis uidebor officio recessisse. Itaq; mihi Vincenti charifissime, & tu Galitene pars animę mea, obsecro, ut quicq; ad hoc tumultuarij operis est, amicorū nō iudicū animo relegatis; praesertim ceteri notario, ut scitis, uelocissime dictauerint, et difficultate rēcēti diuinorū voluminū instrumenta tentur, quia à LXX. Interpretibus adita non eundē saporem in Græco sermone culto diunt. Quamobrē Aquila, & Symmachus, & Theodosio incitati, diuersum penē opus in eodem opere pdiderit: alio nūtēt uerbum de uerbo exprimere, alio sensum potius sequi, tertio nō multū à ueteribus disere pante: Quinta autē, & sexta, & septima adito licet qui bus censeatur autorib; ignoretur, tamen ita probabile sui diuersitatē tenet, ut autoritate sine nominib; tenuerint. Inde adeo uenit, ut sacra litera minus computa, & dure sonantes uideantur, qd diserti homines interpretatas eas de Hebraeo nescientes, dum superficiem non medullam inspiciunt, ante quasi ue stem orationis sordidam perirebant, quārum pulchritum intrinsecus terēt cor pus inueniāt. Denique quid Psalterio canorius, quod in morem nostri Ridiaci, & Græci Pindari, nunc lābo currit, nunc Alcaico personat, nūc Sapphico tumet, nūc semipede ingreditur. Quid Deuteronomij et Elāstā cantico priu chrius, quid Solomone grauitus, quid perfectus iob: Quae omnia hexametrī & pentametrī ueribus, ut Iosephus & Origenes scribunt, apud suos cō posita decurrunt. Hæc cū Græcē legimus, aliud quiddam sonat, cum Latine penitus inhaerent. Quod si cū nō uidetur lingue grata interpretatione mu tari, Homerū ad uerbum exponat Latinum: Plus aliquid dicta, etdēm in sua lingua prosæ uerbis interpretetur, uidebit ordinem ridiculum, & poēta eloquentissimum uix loquenter. Quossum ista? Videlet ut non nobis mittit A uidebar

D. HIERONYMI

Cuideatur si alicubi offendimus, si tarda oratio aut consonantibꝫ speratur, aut uocibus hiulca uel diuisa sit, aut rerum ipsa breuitate constringitur, cū eruditissimi homines in eodem opere sudauerint, et ad communem difficultatem, quam in omni interpretatione causati sumus, hoc nobis proprium accedat, quod historia multiplex est, habens barbara nomina, res in cognitis Latinis, numeros inexplicabiles, iungulas rebꝫ pariter ac numeris intertextas, ut pene difficultis sit legendi ordinem discere, quam ad lectionis notitiam peruenire. **V**t autem manifesto cognoscantur indicio, ad quem numerū historia quaꝫ pertineat, has distinctiones positas Lector aduertat, ut si ad primum numerum regni primi notati historia referenda est, primam literam in explicazione historie contempletur, & siquidem eam ex minio uiderit, illi reperi apliçandam uelan. sciat, quem suggesterit numerus similiter eodem minio figuratus. Si uero numerum non puro minio, sed mixto nigro notatum esse puderit, secunda linea numero debet historia. Si autē tertio numerori ordinis apliçandum est, quod fuerit adscriptū, medium puro minio numerū, & partem reliquam ex solo nigro exprelam conspicabitur. Quarta numeri linea nihil habebit ex minio, sed indicio erit, quod libi historia debeatur cū minio facta litera in principio enodations historia, quae etiam superioribus signis subdenda est, nibilominus apparetur nullo superfluo memoratori signorum in numeris respondere. Sin uero non minio, sed mixtum nigro rubroꝫ litera fuerit exprela, refulgens ex rubro numero in quintam numerorum linea poterit aduerti. Et ita sexta linea numeri ut secunda, septima ut tercia designabatur, oīcta quoque ut quarta apparenti litera bicolore. Cū uero nec in numeris, nec in explicacione historie ullum illorum quod p̄diximus signorum fuerit, non linea quod anno datum fuerit uendicabit. Non tamen omnia huiusmodi requirenda sunt necessario, cum minor esse numerus linearum. Vnde premonendum puto, ut prout quaꝫ scripta sunt, etiam colorū diversitatis feruuntur, ex quis irrationabili extinet uoluptate oculis atum rem esse quæ sitam, & dum scribendi rædiū fugit, labyrinthū erroris intexat. Id enim elucubrati est, ut regnum tramites, qui per uicinatatem nimis penè mixti erant, distinctione minio separarentur, & eundem coloris locū que prior membrana signauerat, ex aduerso politi numeri retinenter, uel etia posterior scripture feruarent. Nec ignoro multos fore, qui solita libidine detrahēdi omnibus, quod uitari non potest, nisi qui omnino n̄l scribit, huic volumini genuinum dentem insigant. Calumniabantur in tempora, conuentorū ordinem, res arguent, syllabas uentilabant. Et quod accidere plerisq; solet, negligientiam libratorum ad autores referent. Quos cum possent meo iure reperire, usq; displicerit nō legat, malo breuiter placatos dimittit; et, ut & Grecorum fidem, suo autorū adiungit, & q̄ noua alterius, de alijs probatissimis uitris libata cognoscant. Scindū etenim, me esse & interpretis & scriptoris ex parte officio ultum, qui & Greci fidelissime expresi, & nonnulla que mihi intermissa uidebantur adieci, in Romana maximē historia, quam Eusebius, huius conditor libri, nō tam ignorasse, utpote eruditissimus, quam ut functus es. Gracca scribens parum suis necessaria perstrinxisse mitu uidetur. Itaq; à Nino & Abraham usq; ad Troia captiuitatē pura Greca tralatio est. A Troia usq; ad uicelimum Constantini annum nunc addita, nunc mixta sunt plurima, quaꝫ de TRANQVILLO, & cæteris illultribus historicis curiosissime excerptissimus. A Constantini autem supradicto anno usque ad consula

IN EUSEBIVM CAB SAR. PRAEFATIO.

Sum Augustorum Valentis vi. & Valentiniā iterum totū meum est. Quo sine contentus, reliquum tempus Gratiani & Theodosij latioris historiæ ity lo referuā: Non quo de uiuentibus timuerim liberè & uerè scribere, timor enim Dei hominum timorem expellit, sed quo. **n**iam debachantibus adhuc in terra nostra Barbaris, incerta sunt omnia.

EVSEBII PAMPHILI CÆSARIENSIS IN CHRONICON

SVVM PRAEFATIO, D. HIERONYMO
INTERPRETE.

MOSEN gentis Hebraicæ, qui primum omnium Prophetatus ante aduentum Domini Saluatoris diuinæ leges sacræ literis explicavit, Inachi fuisse temporibꝫ eruditissimi uiri tradidunt: Ex nostris Clemens & Africanus, & Tratianus, ex Iudæis, Iosephus, & Iustus, ueteris historie monumēta replicat. Porro Inachus quingentis annis Trojanū bellū antecedit. Ex Ethniciis uero impius ille Porphyrius in quarto sui operis libro, quod aduersum nos callo labore contexuit, post Mosen Semiramini fuisse adserit, **I**nachus, quæ apud Assyrios cl. ante Inachum regnauit anni. Itaque iuxta eum DCC, pene & l. annis Troiano bello Moles senior repertus. Cum hac ita se habeant, necessarium duxi ueritatem diligentius persequi: Et ob id in priori relatio quāsi quandam materiam futuro operi omnium mihi regum tempora praenotauit. Chaldaeorum, Assyriorum, Medorum, Periarum, Lydorum, Hebreworum, Aegyptiorum, Atheniensem, Sicyonium, Argiourum, Lacedæmoniorum, Corinthiorum, Theffalorum, Macedonum, Latinorum, qui postea Romanū nun cupati sunt. In præsentis autem stylo eadem tempora contra se inuicem ponens, & singularium gentium annos dinumeras, ut quid cuique coetaneum fuit, ita curioso ordine coaptavi. Nec me fugit, in Hebreis codicibus dissimiles etiam annos inueniri, plusq; uel minus, prout interpretibꝫ. uolum est lectori, sequendumq; illud portus, quod exemplariorū multitudo in fidem traxit. Verum utcunq; quis uolet computet, & repeterit Inachitēpibus, quem primum Argis regnasse aiunt, Patriarchā Hebraeorū fuisse Israēlem, a quo xii. Iudæorum tribus Israëlitis uocabulum sortita sunt: Semiramis autem & Abraham contemporales fuisse manifestum est. Nā Moses licet junior supradictis sit omnibus, tamē quos Graci antiquissimos putat se p̄not deprehendit, Homero scilicet & Hesiodo, Troianoq; bello, ac multo

A 2 superior

XII. tribus
Iſraelis un
de dñe;

EVSEBIUS SAR. CHRONICON.

C superfor Hercule, Mulo, Lino, Chitone, Orpheo, Castore, Polluce, Aesculapius, Libero, Mercurio, Apolline, & ceteris diis genit, sacrific uel uatibus: Ipsiis quoque louis geltis, quem Graecia in arce diuinitatis collocauit. Hos Cecrops, inquam, omnes quos enumerauimus, etiam post Cecropem Diphyle primi Atticae regem fuisse conuincimus. Cecropem autem præsens historia Mosi coætaneum ostendit, & antecedere Troianum bellum annis cccl. Quod ne cui dubium uideatur, sequens ratio sic probabit: Quadragelimo secundo anno imperii Augusti CHRISTVS natus est, quindecimo Tiberio anno prædicta re orfus est. Si quis igitur retrosum annorum suppeditas numerum alienam Darji regis Persarum querat annum, sub quo templo Hiespolymorū, quod à Babylonis destruictum fuerat infastratum est, reperiatur à Tiberio ulque ad Darium annos D X L V I I . Darji quippe secundus annus lexagelium quintæ Olympiadis anno primo fuit, & Tiberij x v . in ducentesimam decimam Olympiadem incurret. Fiant ergo inter Darium & Tiberium Olympiades C X X V I I . anni D X L V I I . quadriennio in una Olympiade suppeditato. Deinde secundo anno Darji anno, L X X . desolationis templi annus expletur, à quo usq; primâ Olympiadē retrosum numeratur Olympiades lxiii. anni C C L V I . Qui similiter suppeditantur à supradicto desolationis templi anno usq; ad annum Oziae regis ludorum, sub quo Esaia & Ozia fuerunt. Itaq; prima Olympias in Esaia, & reliquias incurrit atatem, quicū eo p̄phauerunt. Rursus si à prima Olympiade ad superiora tempora usq; ad captiuitatem Troiæ proueharis, inuenies annos C C C L X . quos & nos in priore opusculo digesimus, ut curiosissima Graecorum historia constitbit. Item apud Hebraeos à supradicto Oziae anno, & temporib; Esaiae prophetæ usque ad Sampson, & tertium annū Labdō iudicis, suppeditabis annos C C C X . Sampson autem est, quem in corporis robore Herculis similem seruit postea ludorum: Et mihi uidentur non multum inter se distare tempore, liquide ambo circa Troiæ captiuitatem fuerunt. Post hoc iterum ad priora conuente & cum ccc. tibi & xxix. annos pes retrosum impluerit, Graecum Cecropem Diphylem, & Mosen inuenies Hebræorum. Nam et XLV. Cecropis anno usq; ad captiuitatem Troiæ, & ab LXXX. aetate Mosi anno, in quo populum Israëliticum de Aegypto eduxit, usq; ad Labdon & Sampson iudices, cōputantur anni C C C X V I I . Itaq; sine ulla ambiguitate Mosen & Cecrops, qui primus Atheniensium res fuit, n̄ sden fuere temporibus. Porro iste est Cecrops Diphyle indigena, sub quo primū in arce Oliua orta est, & Atheniensium urbe ex Minervis appellatione sortita nomen. Hic primus omnium iouem appellavit, simulachra reperit, aram statuit, uictimas immolauit, nequaquam istiusmodi rebus in Græcia usquam uisit. Cetera quoq; que apud Gregos mira iactantur posteriora Cecropis annis deprehenduntur. Si autē Cecrops, consequenter & Mosen, qui cum Cecrope fuit. Post hanc enim scribunt diluvium sub Deucalione, incendium sub Phætonite, Erichonius, Vulcani & Terra filius, Dardanus qui Dardanii cōdidit, de qua Homerus.

Quem primum genuit coelesti Iupiter aree.
Liber quoq; & raptus Europa, sacra Cæteris atq; Iidis, delubrum in Eleusina frumenta Triptolemi, regnum Trois.
Cuius dij natum Gaymedem ad sydera raptum.

Vina louis magni uoluerunt fundere mensis.

Quæ

70120001

Sampson
Hercules
potest uide
ri.

cebrup
nim vocat
Greco Ce
crops in
uenta.

D. HIERONYMO INTERPRETE.

Quo tempore quoq; Tantalus & Tityus fuerunt, & Apollo natus. Nam & Latona louis coniunctu tunc + Paricia fugit. Latone autē & louis Apollo fili. + tortigā. us. Post quos Cadmus Thebas uenit, qui Semelen genuit, de qua

Pulcherrima proles

Liber condignam partu tulit ædita frugem.

Porro Liber & reliqui, quos mox inferemus, post cc. annum Cecropis sue- runt. Linus scilicet & Zetus, & Amphio, Museus, Orpheus, Ninus, Perseus, Aesculapius, gemini Castor & Pollux, Hercules cum quo Apollo seruuit Admeto. Post quos facta est Troianæ urbis euerbio, quā Homerus longo se quitor intercallo. Homerus autem Solone & Thalete Milesio, ceterisq; qui Homerus cum ijs septē Sapientes appellati sunt, multo prior reperitur. Deinde Pytha- goras exiit, quis se non sapientē ut priores, sed q̄i a dōcēbat id est amatorē sapientib; maior.

B Quæ secessus Socrates, Platonē erudiuit, à quo famosa in par- tes philosophia diuisa est. Horum singulos iuxta ordinem sequentis historie suis locis inferemus. Igitur Moses cūtios quos supra memorauimus antecep- dit, qui ex parte Cecropis fuisse monstratur est. Ab LXXX. autem anno Mosi, & egressu Israël ab Aegypto, rursus ad superiora conuersus usq; ad primum annum Abraham, reperies annos DL. Quos similiiter à XL. v. anno Cecropis usq; quoad Ninum & Semiramis Aegyptiorū principes suppeditabis. Primus quippe omnium Asia, exceptis Indis, Ninus Beli filius regnauit. Itaq; manifestū est Abraham Nini aetate generatum, iuxta eum tamē numerū, quem cōtra cōtraria cōditione uulgata lermo p̄ebat hebreas. Verū incuriositate ne celles, & cum diuinis scripturis diligenter enuolueris, à natuitate Abraham usq; ad tonus orbis diluvium inuenies retrosum annos D C C X L I I . Item à dilu- uiō usq; ad Adam ii c c x l I . in quibus nulla penitus nec Græcia, nec Bar- bara, ut loquar in communione, gentilis reperitur historia. Quam obre p̄sens opūculum ab Abraham omnino usq; ad nostram aetatem inferiora tempo- ra persequetur, & statim in principio sui Hebreorum Abraham, Aegyptiorum Ninum & Semiramis proponet. Quia nec Athenarum adhuc ubs, neque Aegyptiorum regnum nomen accepérat, solis Sicyonis in Græcia florentib;. Apud quos temporibus Abraham & Nini Europe secundum regnasse feruntur. Quod cur etiā nos putemus, ex sequētibus demonstrabitur. Si enim diligenter enumeres ab ultima aetate Nini usq; ad Troiæ captiuitatem, inuenies annos D C C X X I I I . Item in Sicyone à XXII. anno regis Europis usque ad lupridictum cepis, eosdem annos inuenies D C C X X I I I . Apud Hebraeos quoq; à natuitate Abraham usq; ad Labdon & Sampson iudices Hebreorum, qui Troianis temporibus populo præfuerunt, & quæ suppeditabis. D C C X X I I I . Itē apud Aegyptios ab aetate Nini & Semiramidis, quo tempo refexadecima iam Dynastia Thebae Aegypti imperabant, usq; ad xx. Dynastiam, & regem Aegypti Thuorim, qui ab Homero Polybus uocatur, sub quo Troia capta est, colliguntur etiam lupridicti anni D C C X X I I I . Igitur conuenter in libelli fronte ponimus uno eodemq; tempore Abraham, Ninum, Semiramis, Europem, Aegyptiorum, Thebeos. Et hæc quidē ita se habere ut p̄fati sumus, posterior textus ostenderet. Nunc illud in cura est, ut etiam Hebreorum annos in quatuor tempora diuidamus. Ab Abraham usq; ad Mosen, a Mose usq; ad primam adificationem templi, à prima adificatio- ne templi usq; ad secundam instaurationem eius, ab instauratione eius usq; ad aduentū Domini. A natuitate q̄ippe Abraham, usq; ad Mosen, & egressum

A 3 Israh